

Eiropadome

Briselē, 2024. gada 21. martā

I. UKRAINA

1. Divus gadus pēc Krievijas agresijas kara pret Ukrainu sākuma un desmit gadus pēc Krievijas nelikumīgās Krimas un Sevastopoles aneksijas, ar ko abos gadījumos Krievija ir klaji pārkāpusi savus saskaņā ar ANO Statūtiem un starptautiskajām tiesībām noteiktos pienākumus, Eiropadome arvien nelokāmāk atbalsta Ukrainas neatkarību, suverenitāti un teritoriālo integritāti tās starptautiski atzītajās robežās. Krievija nedrīkst gūt virsroku.

Ņemot vērā situācijas steidzamību, Eiropas Savienība ir apņēmusies turpināt sniegt Ukrainai un tās iedzīvotājiem visu nepieciešamo politisko, finansiālo, ekonomisko, humanitāro, militāro un diplomātisko atbalstu tik ilgi, cik tas būs nepieciešams, un tik intensīvi, cik vajadzīgs. Eiropadome aicina sabiedrotos un partnerus visā pasaulē pievienoties šiem centieniem.

2. Ukraina īsteno savas neatņemamās tiesības uz paš aizsardzību, tāpēc tai steidzami ir vajadzīgas pretgaisa aizsardzības sistēmas, munīcija un raķetes. Šajā kritiskajā brīdī Eiropas Savienība un dalībvalstis paātrinās un pastiprinās visas nepieciešamās militārās palīdzības sniegšanu. Eiropadome atzinīgi vērtē visas nesenās iniciatīvas šajā sakarā, tostarp Čehijas uzsākto iniciatīvu steidzami iepirkt munīciju Ukrainai, kuras ļaus ātri izpildīt ES apņemšanos nodrošināt Ukrainai vienu miljonu artilērijas munīcijas lādiņu.

3. Eiropadome atzinīgi vērtē divpusējos nolīgumus par drošības saistībām, kurus ar Ukrainu noslēgušas vairākas dalībvalstis un partneri. Tā pārskatīja progresu saistībā ar ES ieguldījumu drošības saistībās attiecībā uz Ukrainu, kuras palīdzēs Ukrainai nākotnē aizstāvēties, pretoties destabilizācijas centieniem un atturēt agresijas aktus. Eiropadome atzinīgi vērtē attiecībā uz Ukrainas palīdzības fondu pieņemto Padomes lēmumu, kas nodrošina, ka tiek turpināts Eiropas Miera mehānisma ietvaros paredzētais militārais atbalsts Ukrainai. Eiropadome aicina Padomi strādāt pie 8. atbalsta paketes Ukrainai Eiropas Miera mehānisma ietvaros. Tā arī atzinīgi vērtē ES militārās palīdzības misijas (*EUMAM*) spēju palielināšanu.
4. Eiropadome pārskatīja progresu saistībā ar turpmākajiem konkrētajiem pasākumiem, kuru mērķis ir panākt, lai no imobilizētajiem Krievijas aktīviem gūtie ārkārtas ieņēmumi tiktu novirzīti izmantošanai Ukrainas labā, tostarp militārā atbalsta iespējamai finansēšanai. Tā aicina Padomi virzīt uz priekšu darbu pie Augstā pārstāvja un Komisijas nesenajiem priekšlikumiem.
5. Militārais atbalsts un ES drošības saistības tiks sniegtas, pilnībā ievērojot dažu dalībvalstu drošības un aizsardzības politiku un ņemot vērā visu dalībvalstu drošības un aizsardzības intereses.
6. Eiropadome pauž gandarījumu par to, ka ir pieņemta 13. sankciju pakete. Tā aicina veikt turpmākus pasākumus, lai vājinātu Krievijas spēju turpināt savu agresijas karu, tostarp, pastiprinot sankcijas. Pilnīgai un efektīvai sankciju īstenošanai ir būtiska nozīme. Eiropadome lūdz Padomi un Komisiju uzlabot informācijas apmaiņu, stiprināt īstenošanu, pastiprināt rīcību, ko ES un dalībvalstis īsteno ar trešām valstīm, un novērst visas nepilnības gan Savienībā, gan ārpus tās. Tas nozīmē arī novērst sankciju apiešanu, kas tiek īstenota, izmantojot trešās valstis, un nodrošināt to izpildi, arī attiecībā uz ES uzņēmumu meitasuzņēmumiem ārvalstīs. Krievijas piekļuve sensitīvām precēm un tehnoloģijām, kas ir svarīgas saistībā ar darbībām kaujaslaukā, ir jāierobežo, cik vien maksimāli iespējams, tostarp, vēršoties pret subjektiem trešās valstīs, kuri ļauj veikt šādu apiešanu. Eiropadome aicina Augsto pārstāvi un Komisiju sagatavot papildu sankcijas pret Baltkrieviju, Ziemeļkoreju un Irānu.

7. Eiropadome aicina trešās puses nekavējoties pārtraukt sniegt materiālu atbalstu Krievijas agresijas karam pret Ukrainu. Tā pauž nopietnas bažas par ziņojumiem, ka Irāna, pēc tam, kad tā Krievijas režīmam ir piegādājusi bezpilota gaisa kuģus (*UAV*), kuri tiek izmantoti nemitīgajos uzbrukumos civiliedzīvotājiem Ukrainā, var nodot Krievijai ballistiskās raķetes un ar tām saistītas tehnoloģijas izmantošanai pret Ukrainu. Ja Irāna šādi rīkosies, Eiropas Savienība ir gatava reaģēt ātri un koordinācijā ar starptautiskajiem partneriem, tostarp, vērsot jaunus un ievērojamus ierobežojošos pasākumus pret Irānu.
8. Eiropadome stingri nosoda Krievijas pastāvīgos cilvēktiesību pārkāpumus okupētajās Ukrainas teritorijās, tostarp bērnu deportēšanu. Tā stingri noraida un nekad neatzīs nedz nelikumīgās tā dēvētās “vēlēšanas”, ko Krievija rīko pagaidu okupētajās Ukrainas teritorijās Krimā, Sevastopolē, Doneckā, Luhanskā, Zaporizžā un Hersonā, nedz arī to rezultātus.
9. Krievija un tās vadība ir pilnībā jāsauc pie atbildības par agresijas kara pret Ukrainu īstenošanu un citiem vismagākajiem starptautiskajiem noziegumiem, kā arī par milzīgo kaitējumu, ko nodarījis tās karš. Eiropadome atbalsta pašreizējos, tostarp Pamatgrupā īstenotos, centienus izveidot tribunālu saukšanai pie atbildības par agresijas noziegumu pret Ukrainu, kuram būtu visplašākais starpreģionālais atbalsts un visplašākā leģitimitāte, un turpmāku kompensācijas mehānismu.
10. Eiropas Savienība joprojām ir apņēmības pilna koordinācijā ar starptautiskajiem partneriem atbalstīt Ukrainas atjaunošanu, atveseļošanu un rekonstrukciju. Eiropadome atzinīgi vērtē neseno Eiropas Savienības padomdevējas misijas (*EUAM*) Ukrainā pastiprināšanu, kas ļaus palielināt atbalstu Ukrainas tiesībsardzības iestādēm Ukrainas atbrīvotajās un piegulošajās teritorijās un reformām saistībā ar procesu ceļā uz tās pievienošanos ES. Eiropadome aicina turpināt atbalstīt psiholoģisko un psihosociālo rehabilitāciju un pastiprināt palīdzību atmiņēšanas jomā.
11. Eiropas Savienība un tās dalībvalstis turpinās savus intensīvos globālo kontaktu centienus, lai nodrošinātu visplašāko iespējamo starptautisko atbalstu visaptverošam, taisnīgam un ilgstošam mieram un Ukrainas miera formulas pamatprincipiem un mērķiem, gatavojoties turpmākajam Globālajam miera samitam.
12. Eiropadome uzsver, cik stratēģiski svarīga ir drošība un stabilitāte Melnās jūras reģionā. Tā uzsver, ka ir jāpalīdz Ukrainai atjaunot tās pozīciju tās tradicionālajos eksporta tirgos, jo īpaši Tuvajos Austrumos un Āfrikā.

13. Eiropas Savienība turpinās sniegt visu attiecīgo atbalstu Moldovas Republikai to problēmu risināšanā, ar kurām tā saskaras Krievijas agresijas pret Ukrainu rezultātā, un valsts noturības, drošības un stabilitātes stiprināšanā, saskaroties ar Krievijas veiktām destabilizējošām darbībām. Eiropadome atzinīgi vērtē dalībvalstu divpusējās saistības atbalstīt Eiropas Savienības partnerības misiju (*EUPM*) Moldovā, lai uzlabotu drošības sektora noturību.
14. Eiropas Savienība arī turpinās atbalstīt Gruziju tās noturības stiprināšanā un to problēmu risināšanā, ar kurām tā saskaras Krievijas darbību, kuru mērķis ir graut Gruzijas teritoriālo integritāti, kā arī Krievijas agresijas kara pret Ukrainu rezultātā.

II. DROŠĪBA UN AIZSARDZĪBA

15. Eiropas Savienība ir apņēmusies palielināt savu vispārējo aizsardzības gatavību un spējas, lai pieaugošo apdraudējumu un drošības izaicinājumu kontekstā tās atbilstu ES vajadzībām un vērienīgajiem mērķiem. Tā, pamatojoties uz Versaļas deklarāciju un Stratēģisko kompasu, ir apņēmusies samazināt savas stratēģiskās atkarības un kāpināt savas spējas. Visā Savienībā būtu attiecīgi jāpastiprina Eiropas aizsardzības tehnoloģiskā un industriālā bāze. Aizsardzības gatavības palielināšanai un Savienības suverenitātes stiprināšanai būs vajadzīgi papildu centieni saskaņā ar dalībvalstu kompetencēm, lai:
 - a) izpildītu kopīgo apņemšanos būtiski palielināt aizsardzības izdevumus un kopā ieguldītu labāk un ātrāk;
 - b) uzlabotu Eiropas aizsardzības industrijas piekļuvi publiskajam un privātajam finansējumam. Šajā sakarā Eiropadome aicina Padomi un Komisiju izskatīt visas iespējas mobilizēt finansējumu un līdz jūnijam ziņot par to. Turklāt Eiropas Investīciju banka tiek aicināta pielāgot savu politiku attiecībā uz aizdevumiem aizsardzības industrijai un savu pašreizējo divējāda lietojuma preču definīciju, vienlaikus nodrošinot savu finansēšanas spēju;
 - c) stimulētu izstrādi un kopīgu iepirkumu, lai pievērstos kritisko ES spēju nepietiekamībai, jo īpaši attiecībā uz stratēģiskajiem veicinātājiem, kā arī pilnībā izmantotu sinerģijas starp valstu un Eiropas aizsardzības plānošanas procesiem;

- d) pastiprinātu sadarbīgas/kopīgas investīcijas aizsardzībā, no pētniecības un izstrādes līdz plānošanas posmam, industrializācijai un kopīgam iepirkumam, un uzlabotu paredzamību, piemēram, izmantojot noteiktus daudzgadu līgumus;
 - e) palielinātu Eiropas aizsardzības industrijas noturību, tās elastību un tās spēju izstrādāt un ražot inovatīvus aizsardzības ražojumus, uzlabojot to sadarbību un savstarpēju aizstājamību un nodrošinot to pieejamību dalībvalstīm;
 - f) stimulētu Eiropas aizsardzības tirgus turpmāku integrāciju visā Savienībā, atvieglojot, jo īpaši MVU un vidējas kapitalizācijas sabiedrībām, piekļuvi aizsardzības jomas piegādes ķēdēm un samazinot birokrātismu;
 - g) uzlabotu ātro reaģēšanu un to, ka savlaicīgi tiek apzināti problemātiskie posmi aizsardzības tirgus piegādes ķēdēs, un nodrošinātu, ka ES regulējums nav šķērslis Eiropas aizsardzības industrijas attīstībai;
 - h) atbalstītu iniciatīvas, kuru mērķis ir turpināt ieguldījumus kvalificētā darbaspēkā, lai novērstu plaši pastāvošo darbaspēka un prasmju trūkumu aizsardzības industrijā.
16. Eiropadome aicina Padomi, Augsto pārstāvi un Komisiju ātri virzīt uz priekšu darbu pie Kopīgā paziņojuma par Eiropas aizsardzības industriālo stratēģiju (*EDIS*). Tā arī aicina Padomi nekavējoties turpināt darbu pie saistītā priekšlikuma Eiropas Aizsardzības industrijas programmai (*EDIP*).
17. Stratēģiskā kompasa īstenošana joprojām ir būtisks elements Eiropas aizsardzības gatavības palielināšanā, un tā būtu jāpaātrina. Minētajā sakarā īpaši svarīga nozīme ir ES ātrās izvēršanas spējām, militārajai mobilitātei, vienību/apakšvienību mācībām, kosmosa drošības uzlabošanai, kiberdraudu un hibrīddraudu apkarošanai un ārvalstu īstenotas informācijas manipulācijas un iejaukšanās (*FIMI*) novēršanai.
18. Drošības un aizsardzības jomā spēcīgāka un spējīgāka Eiropas Savienība dos pozitīvu ieguldījumu globālajā un transatlantiskajā drošībā, un tā papildina NATO, kas joprojām ir savu locekļu kolektīvās aizsardzības pamats.
19. Minētais neskar dažu dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašās iezīmes, un tajā ir ņemtas vērā visu dalībvalstu drošības un aizsardzības intereses.

III. TUVIE AUSTRUMI

20. Eiropadome apsprieda jaunākās norises Tuvajos Austrumos. Tā ir šokēta par iepriekš nepieredzētā apmērā zaudētajām civiliedzīvotāju dzīvībām un kritisko humanitāro situāciju. Eiropadome aicina nodrošināt tūlītēju humanitāro pauzi, kas novestu pie ilgtspējīga pamiera, visu ķīlnieku atbrīvošanas bez nosacījumiem un humānās palīdzības sniegšanas.
21. Eiropadome atgādina savus iepriekšējos secinājumus, kuros ir pausts visstingrākais nosodījums “Hamās” par tās brutālajiem un neselektīvajiem teroristu uzbrukumiem visā Izraēlā 2023. gada 7. oktobrī, atzītas Izraēlas tiesības aizstāvēties saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un starptautiskajām humanitārajām tiesībām un izteikts aicinājums nekavējoties atbrīvot visus ķīlniekus bez jebkādiem priekšnosacījumiem. Viņu drošība un labbūtība rada nopietnas bažas. “Hamās” un citiem bruņotajiem grupējumiem nekavējoties jānodrošina, ka visiem atlikušajiem ķīlniekiem ir piekļuve humānajai palīdzībai. Eiropadome aicina Padomi paātrināt darbu pie tā, lai tiktu pieņemti turpmāki attiecīgi ierobežojošie pasākumi pret “Hamās”.
22. Eiropadome pauž dziļas bažas par katastrofālo humanitāro situāciju Gazā un tās nesamērīgo ietekmi uz civiliedzīvotājiem, jo īpaši bērniem, kā arī par nenovēršamo bada risku, ko rada nepietiekamās iespējas palīdzībai iekļūt Gazā. Pilnīga, ātra, droša un netraucēta humānās palīdzības piekļuve Gazas joslai pa visiem maršrutiem un visā tās teritorijā ir ārkārtīgi būtiska, lai civiliedzīvotājiem sniegtu dzīvības glābšanai paredzētu palīdzību un pamatpakalpojumus plašā mērogā. Eiropadome pauž gandarījumu par iniciatīvu “*Amalthea*”, ar ko tiek atvērts ārkārtas palīdzībai paredzēts jūras maršruts no Kipras uz Gazu, kurš papildina sauszemes maršrutus, kas joprojām ir galvenais ceļš palīdzības sniegšanai vajadzīgajā apjomā. Ir vajadzīgi papildu sauszemes maršruti un šķērsošanas punkti.
23. Būtu jāveic tūlītēji pasākumi, ar ko novērš iedzīvotāju jebkādu turpmāku pārvietošanu un iedzīvotājiem sniedz drošu patvērumu, lai nodrošinātu, ka civiliedzīvotāji ir visu laiku pasargāti. Eiropadome aicina Izraēlas valdību neveikt sauszemes operāciju Rafā, kas pasliktinātu jau tā katastrofālo humanitāro situāciju un kavētu steidzami nepieciešamo pamatpakalpojumu un humānās palīdzības sniegšanu. Pašlaik vairāk nekā miljons palestīniešu tur cenšas patverties no kaujām un meklē piekļuvi humānajai palīdzībai.

24. Visām pusēm ir jāievēro starptautiskās tiesības, tostarp starptautiskās humanitārās tiesības un starptautiskās cilvēktiesības. Eiropadome uzsver, ka ir svarīgi ievērot un īstenot Starptautiskās Tiesas 2024. gada 26. janvāra rīkojumu, kurš ir juridiski saistošs. Ir rūpīgi un neatkarīgi jāizmeklē starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumi, un ir jānodrošina saukšana pie atbildības. Eiropadome ar lielām bažām pieņem zināšanai ANO īpašās pārstāves Pramilas Patenas (*Pramila Patten*) ziņojumus un ir šokēta par seksuālo vardarbību 7. oktobra uzbrukumu laikā. Eiropas Savienība atbalsta neatkarīgu izmeklēšanu saistībā ar visiem apgalvojumiem par seksuālu vardarbību, ņemot vērā arī ANO īpašās referentes Remas Alsalemas (*Reem Alsalem*) ziņojumus.
25. Eiropadome uzsver, ka pakalpojumi, ko Gazā un visā reģionā sniedz *UNRWA*, ir ārkārtīgi būtiski. Eiropadome pieņem zināšanai nesenos ES pasākumus un finansiālo atbalstu. Tā atzinīgi vērtē to, ka ANO ātri uzsāka iekšēju izmeklēšanu un ārēju pārbaudi pēc tam, kad pret divpadsmit *UNRWA* darbiniekiem tika izvirzītas nopietnas apsūdzības par viņu iespējamo dalību 7. oktobra teroristu uzbrukumos. Tā gaida izmeklēšanas rezultātus un turpmāku izlēmīgu ANO rīcību, kuras mērķis ir nodrošināt saukšanu pie atbildības un stiprināt kontroli un pārraudzību.
26. Eiropadome aicina nekavējoties izbeigt vardarbību Rietumkrastā un Austrumjeruzalemē, kā arī garantēt drošu piekļuvi svētvietām. Eiropadome stingri nosoda ekstrēmistisko kolonistu vardarbību. Vainīgie ir jāsauc pie atbildības. Eiropadome aicina Padomi paātrināt darbu pie attiecīgu mērķtiecīgu ierobežojošo pasākumu pieņemšanas. Eiropadome nosoda Izraēlas valdības lēmumus vēl vairāk paplašināt nelikumīgās apmetnes okupētajā Rietumkrastā. Tā mudina Izraēlu šos lēmumus atcelt.
27. Eiropas Savienība turpinās intensīvi strādāt ar reģionālajiem un starptautiskajiem partneriem, lai novērstu turpmāku reģionālo eskalāciju, jo īpaši Libānā un Sarkanajā jūrā. Eiropadome aicina visus aktorus, jo īpaši Irānu, atturēties no eskalējošām darbībām. Tā pauž gandarījumu par to, ka ir sākta ES operācija *ASPIDES* kuģošanas brīvības aizsardzībai un jūrnieku drošībai Sarkanajā jūrā, Adenas līcī un plašākā reģionā.

28. Eiropas Savienība joprojām stingri iestājas par ilgstošu un ilgtspējīgu mieru, kura pamatā ir divu valstu risinājums. Palestīniešiem un izraēliešiem ir vienlīdzīgas tiesības dzīvot drošībā, cieņpilni un mierā. Eiropadome aicina visas puses atturēties no darbībām, kas apdraud divu valstu risinājuma principu un nākotnes Palestīnas valsts dzīvotspēju. Tā atgādina, ka, pamatojoties uz šo principu, abām KDAP misijām – Eiropas Savienības Policijas misijai palestīniešu teritorijās (*EUPOL COPPS*) un Eiropas Savienības Robežu palīdzības misijai Rafas šķērsošanas punktā (*EU BAM Rafah*) – var būt svarīga loma nākotnes Palestīnas valsts atbalstīšanā. Eiropas Savienība ir gatava strādāt ar Izraēlu, Palestīniešu pašpārvaldi un reģionālajām un starptautiskajām pusēm, lai dotu ieguldījumu politiskā procesa atdzīvināšanā, tostarp, izmantojot Miera dienas iniciatīvu un Miera konferenci, kas pēc iespējas drīz jāsasauca, un atbalstīt Palestīniešu pašpārvaldi vajadzīgo reformu veikšanā. Eiropas Savienība ir gatava atbalstīt koordinētus starptautiskus centienus atjaunot Gazu.

IV. PAPLAŠINĀŠANĀS UN REFORMAS

29. Atgādinot Granadas deklarāciju, Eiropadome izvērtēja gatavošanos paplašināšanās procesam un iekšējām reformām, atgādinot, ka darbs abos virzienos ir jāīsteno paralēli, lai nodrošinātu, ka gan nākamās dalībvalstis, gan Eiropas Savienība pievienošanās brīdī ir tam gatavas. Eiropadome kādā no nākamajām sanāksmēm pievērsīsies iekšējām reformām, lai līdz 2024. gada vasarai pieņemtu secinājumus par ceļvedi turpmākajam darbam.
30. Pamatojoties uz Komisijas 2024. gada 12. marta ieteikumu, Eiropadome nolēmj sākt pievienošanās sarunas ar Bosniju un Hercegovinu. Eiropadome aicina Komisiju sagatavot sarunu programmu, lai Padome varētu to pieņemt, tiklīdz būs veikti visi attiecīgie pasākumi, kas izklāstīti Komisijas 2022. gada 12. oktobra ieteikumā.

31. Eiropadome atzinīgi vērtē Ukrainas un Moldovas Republikas panākto progresu to reformu virzībā, kas nepieciešamas to ceļā uz dalību ES. Pēc sarunu programmu projektu iesniegšanas attiecībā uz Ukrainu un Moldovas Republiku Eiropadome aicina Padomi raiti tos pieņemt un bez kavēšanās turpināt darbu.
32. Eiropadome ņem vērā Gruzijas pašreizējos centienus un mudina valsti virzīt uz priekšu vēl nepabeigtās prioritārās reformas.

(...)

VI. MIGRĀCIJA

39. Eiropadome pēc Komisijas paziņojuma pārskatīja pašreizējo stāvokli migrācijas jomā un vēlreiz apstiprināja ES apņemšanos turpināt īstenot visaptverošu pieeju migrācijai, par kuru panākta vienošanās tās 2023. gada decembra secinājumos. Atzīmējot, ka vairāk nekā 90 % neatbilstīgo migrantu ES iekļūst ar kontrabandistu palīdzību, Eiropadome atbalsta Komisijas apņemšanos stiprināt visus ES rīcībā esošos rīkus, lai efektīvi apkarotu cilvēku tirdzniecību un kontrabandu, un vienlaikus sākt globālu aliansi cīņai ar šo pasaules mēroga problēmu.

(...)

VIII. GATAVĪBA UN REAGĒŠANA UZ KRĪZĒM

43. Eiropadome uzsver, ka saistībā ar mainīgo drošības apdraudējuma ainu ir obligāti vajadzīga uzlabota un koordinēta militārā un civilā gatavība un stratēģiska krīzes pārvarēšana. Tā aicina Padomi turpināt darbu un aicina Komisiju kopā ar Augsto pārstāvi ierosināt darbības, lai saistībā ar turpmāko gatavības stratēģiju ES līmenī pastiprinātu gatavību un reaģēšanu krīzes situācijās, izmantojot visu apdraudējumu un visu sabiedrību aptverošu pieeju un ņemot vērā dalībvalstu atbildības un kompetences jomas.

IX. EIROPAS PUSGADS

44. Eiropadome apstiprina gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījuma politikas prioritātes un aicina dalībvalstis tās ņemt vērā. Tā arī apstiprina projektu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku.